

Afskrift af Søren Toft's notater til den påtænkte bog om Seest sogn, der ikke blev færdig før Søren Toft's død i 2001 på grund af fremskreden astma.

GAMLE GÅRDE I VRANDERUP

fra 1714 Seest sogn, før i tiden Harte sogn.

Gård nr. 1, "Vranderup Hovgaard".

Denne gamle gård kan egentlig opregnes i tre tidsperioder.

Fra gammel tid: en adelig herregård

Fra 1680: En krongård, som én af Kongens Jagtgårde (Vildtbanen)

Fra 1765: En selvejergård.

Denne gamle gård har ligget som den vestligste af gårdene i Vranderup, på højre side af vejen ud gennem landsbyen. Lidt før 1860 kommer gården i udstykning, og gården flyttes og opbygges lidt længere vestpå, og på venstre side af vejen på sin nuværende plads, og betydeligt mindre areal.

Ved matrikuleringen 1688 er gården en Krongård med 12 tdr. hartkorn. I "Vranderup Hovgaards" tid som Krongård har den tjent som bolig for kongens embedsmænd, og hvad der var af fæstegods og huse kom under "Koldinghus".

Området Vranderup blev af Frederik d. IV i 1714 indlemmet i Seest sogn, vistnok mest af den grund der var ved at komme til Harte Kirke, især ved begravelse og ved vintertid at skulle den lange vej over Kolding.

Det var i hvert fald et stærkt ønske fra beboerne i Vranderup, som Majestæten har efterkommet.

1714: Hans Petersen (Bjerg), født 1670, begravet 1740 i Seest. Forpagter af gårdens jord. Se ham på gård nr. 4 i Vranderup.

1714: Er det regimentsskriver Jens Duche Mortensen, der bebor boligen.

Han afløses af M. Kastbjerg, og efter ham regimentsskriver Søren Hachsen, og disse embedsmænd var jo ikke ligefrem elsket af bønderne, de betragtede dem som deres plageånd, hvilket sikkert er meget rigtigt. Efter disse tre er det Nicolaj Hansen, som var fuldmægtig hos regimentsskriver Simon Seest. Om alle disse embedsmænd er der intet i kirkebogen.

1730: Er det en meget betydelig mand, der kommer til "Vranderup Hovgaard", én af højeste rangklasse, nemlig Hr. Henrik Bjelke af "Langholdt" gods i Nordjylland. Han var kongelig MajestætsConferens- og Etatsråd, hofjægermester over Sønderjylland, Fyn og Als. Han boede kun på gården, har kun passet sit arbejde for Kongelig Majestæt. Han døde 6/11 1736. Henrik Bjelkes hustru satte et smukt minde om sin afdøde mand ved at forære Seest Kirke en smuk lysekrone i Bronze, og en kostbar messehagel af rig guldbrokade, ligesom der bliver nedlagt en ligsten i Seest Kirke til minde om Hr. Bjelke.

I samme tidsrum, 1730-1736, er der en familie, Henrik Mejer og hustru Kristine Münster, - de er i Jægermester Henrik Bjelkes tjeneste, og efter hans død i 1736 forsvinder de fra sognet.

1736: Ditlev von der Lith, hofjægmester, kammerherre, født i Bremen og død i Seest 1773, 72 år.
 Hustru fru von der Lith, begravet 1778, 64 år.
 Børn: Christiane Sophie Frederika, f. 25/12 1743
 Charlotte Amalie, f. 21/1 1745
 Frederik Ludvig, døbt 6/2 1746, død samme år.
 Frederik Ludvig, f. 1/11 1747.

Som sine forgængere beboede han gården på embeds vegne. Det må have været en meget betydelig person, idet præsten, Christen Humbleh, i sin Indberetning 5. november 1743 over personer i sin menighed nævner, at Ditlev von der Lith bør svare formue- og kopskat (skat pr. hoved). Det angives, at Lith har 12 personer i sit hus, lige fra skriverkarl, gårdskarle, kudsk og tjenere. Præsten meddeler også, at hr. Etatsrådens egen tjener til Mikkelsdag demeteret, og bliver kvartermester.

På kongens bud ny- og ombygger han gården, den er bleven misligholdt af de mange forskellige beboere, som ikke havde noget med gården at gøre. Den blev ordineret ombygget til en stedsevarende Jægergård. Ved auktionen på Koldinghus i 1765 overdrog Kongen ved Skøde gården til von der Lith for 584 Rigsdaler med 6 tdr. hartkorn, altså betydeligt mindre end før. I hans tid var der 8 hele og halve gårde i Vrandrup foruden Seest Vandmølle, og hermed slutter gårdens anden tidsperiode.

1778: Etatsråd Møllerup fra Vestervig Kloster. Hustru Charlotte Amalie von der Lith, født 1745. Datter af Ditlev von der Lith.
 De blev gift i Seest 13. marts 1778. Derefter intet om dem.

1779: Doktor Johan August Nasser, begravet 21. januar 1785, 52 år. Der er intet om hustru og børn.

Ved taksationsforretning i 1784 beskrives han som selvejergårdmanden Doktor Nasser.

Taksationsforretningen er som følger:

1. Vaaningshus til øster 20 fag, 5 fag kvist, murstensvægge og god bygning	2.000 Rdl.
2. Staldhus til øster 25 fag med mursten	400 -
3. Ladehus til sønder og med 21 fag og 2 porte	300 -
4a. Ladehus beliggende til øst og vest, 10 fag og 2 porte	200 -
4b. Et våningshus med 10 fag og ildsted	300 -
5. Et våningshus, mådelig bygning	50 -
6. Et våningshus i nord, mådelig	50 -
7. Et våningshus til sønder	50 -
8. Et våningshus til sønder, 8 fag, de 4 er stald og lade	50 -
Ialt vurderingssum	3.400 Rdl.

De mange våningshuse forklarer lidt de mange familier på gården. - Ellers intet om denne familie.

1787:
 Ved folketælling 1787:
 Peder Fr. Burchardi, ugift 34 år, bonde og gårdbeboer.
 6 Tjenestefolk.

1790: Laurids Schmidt, forpagter.
Hustru Inger Margrethe Vejgaard, begravet oktober 1794.
Børn: En søn 1790, en dødfødt søn i 1791, en søn døbt i 1794, død.

1801:
Folketælling 1801 fortæller:
Fru Margrethe Henriette von Brinken, 40 år, enke og ejer af gården.
Børn: Juliane 15 år
Christiane 12 år
Benedikte 9 år.

Fru Margrethe von Brinken har sikkert haft gården nogle år før 1801. I det åremål, hun ejede gården, er den forpagtet til:
Thomas Hansen Godt, gift før de kom til sognet.
Hustru Sinne Thagmus.
Børn; Thomasine, Hans Peder f. 1799, Hans Henrik 1801 og
Kristian f. 1804.

1808: Ulrik Bylov, død 2. maj 1811, begravet 7. maj 1811 i Seest, 68 år. Citat fra kirkebogen:
Han druknede ved et ulykkeligt tilfælde ved at falde i åen ved Kolding. Han havde
ellers købt gården for at nyde sit otium som pensioneret generalmajor. Ellers intet om
ham.

1815: Johannes Hansen, født på Fyn, begravet 1830 i Seest. Han kom fra en forpagterstilling
på "Tidselholt" gods på Fyn.
Hustru Anne Marie Jørgensen, født i Lunde sogn, begravet 1855 i Seest, 82 år. En
datter af gårdmand Jørgensen, Lunde sogn.

Børn:
Maren, født 1802, Kirstine Sophie 1808, Rasmine 1809, Karoline 1810, Kristian 1812
og Nicoline 1813. Alle børn født på Fyn.

Gården kommer nu ind i en lang og stabil periode og bliver i denne slægts eje det næste halve århundrede.

Af børnene bliver Maren gift med næste ejer, 3 bliver gift med gårdmænd i Skanderup sogn,
Kristian køber gård i Aagaard, senere i V. Nebel, og Nicoline bliver gift med en bagermester i
Kolding.

1832: Peder Lyse, født i Stauby sogn, begravet 1863 i Skanderup. Han var stedsøn af Søren
Due i Nagbøl, "Nagbølgård", hvem moderen havde giftet sig med. (Andet ægteskab).
Hustru Maren Hansen, født 1802 og begravet 17/1 1886 i Skanderup. Hun var datter
af foranstående. De blev gift i Seest 26. november 1825.
Børn:
Marie Kirstine, f. 1826 i Sdr. Bjært
Caroline, f. 1828 i Stepping
Niels, f. 1831 i Toftlund.

Maren Birgitte, f. 1833, Johannes 1834, Peder Martin 1838, Otto Theodor 1842 og Christian Erhard 1843, disse sidste er alle født i Seest.

Efter deres giftermål havde de først en gård i Skartved, senere én i Stepping, og derefter i Toftlund. Men efter svigerfaderens død i 1830 kommer de hjem og køber "Vranderup Hovgaard" i 1832.

Denne var en god gård med gode enge til græsning, og der holdtes stor besætning og ligeledes stort studeopdræt, og tillige hørte Seest sognekirke til gården. Tiderne var i opgang, så der var gode tider for bønderne. Peder Lyse var en dygtig mand og en meget betydelig mand i sognet, han var med i sogneforstanderskabet af 1841 og sad en årrække frem.

Da han solgte gården i 1858 fratog han den jord, som lå i Skanderup sogn, og lod dér opføre gården "Aldershvile" og flyttede dertil.

Efter hans død i 1863 efterfulgtes han af sin søn Theodor Lyse.

Endvidere udvandrede 3 af hans sønner til Amerika.

Et interessentskab, ved H. C. Søndersø, Vejle, dannet for udparcellering af herregårde, blev ejer af "Vranderup Hovgård", og herefter blev markerne solgt og bygningerne nedrevet.

1858: Jacob Hansen. Han kom til "Vranderup Hovgaard" i 1857 fra Kolding.

Ved udparcellering køber han hovedparcellen matr. nr. 1 a med ca. 50 ha, og det må være ham, der opbygger og udflytter gården til dens nuværende plads.

Jacob Hansen kom fra Kolding, tilgangsliste Seest Kirkebog 1857, Jacob Hansen, Vranderup Hovgård.

Hustru i 3. ægteskab: Ane Rasmusdatter, født i Fljødstrup sogn på Fyn, død 1859.

Børn:

Hansine Hansen, 17 år)

Jacob Hansen, 15 år) Mandens børn af 1. ægteskab.

Laurids Hansen, 7. år)

Kristian Hansen 5 år) børn af

Rasmus Hansen 3 år) 3. ægteskab.

Ane Mathilde Hansen, 1/2 år)

1863: Peder Sørensen Lind, intet i kirkebogen.

1868: Andreas Elholm, f. i Adserballe 1843. Søn af Ernst Elholm.

Hustru Kirstine Marie Kassø, f. i Oksenvad.

De blev gift i Seest den 2/8 1872.

Børn:

Ernst Marius f. 1873, Peder Elholm 1876 og Boldine Sørine 187_.

Ellers intet om denne familie.

1878: Peder Nielsen.

1879: Jørgen Mørdrup

1880: Peder Sørensen Bonde, fra Vonsbæk.

I folketællingen 1890 er familien nævnt således:
Peder S. Bonde 64 år, f. i Slesvig, gårdejer.
Cathrine Bonde 61 år, f. i Slesvig, hans kone.
Aneken Bonde, 21 år, f. i Slesvig, deres datter.
Desuden 3 tjenestefolk. - Ellers intet om denne familie.

1902: Hans Nielsen. I denne ejers tid halveres gårdens areal.

1904: Th. Chron.

1905: H. M. Larsen.

1910: Henrik Hansen, født 1879, død i Seest 1952. Søn af brøndgraver Peder Hansen, Vorgod.
Hustru Anne Hansen, f. Andersen 1876, død i Seest 1952.
Datter af Søren Andersen i Nr. Bjært.
Børn:
Harald og Asta.

Henrik Hansen bygger nyt stuehus, i 1912, og nye avlsbygninger i 1918, en aktiv og dygtig mand. Han sad i bl.a. sognerådet 1923-1925 og igen fra 1930-1943, repræsenterende Indre Mission, som han gjorde et stort arbejde for, stærkt præget af denne trosretning. Gården har nu et tilliggende på 28 ha.

1949: Harald Hansen, f. 1920, søn af foranstående.
Hustru Marie Hansen, f. Olesen, f. 1925. Datter af Peder Olesen, Gjelballe. De blev gift d. 30. juni 1944.
Ingen børn i ægteskabet.

Han er som sine forældre stærkt præget af Indre Mission og gør et stort arbejde for Missionen. Han er ligeledes en dygtig landmand og tilkøbte i sin tid mere jord til gården, bl.a. køber han ejendommen "Marielund" af enkefru Maren Nielsen.

Sådan er ejerskabet i 1970.